

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 5 1 5 0 1 5 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡ Izipitna pola 2 ≡

2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Torek, 3. junij 2025 / 90 minut
2025. június 3., kedd / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Izipitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (17–20).
A feladatlap 16 oldalas (1–16), ebből 4 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (17–20).*

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

1. Napišite pojem, s katerim imenujemo širjenje mest in mestnega načina življenja. Med naštetimi mestnimi funkcijami obkrožite mestotvorno funkcijo.

Írja le azt a fogalmat, amely a városok és a városi életmód elterjedésére vonatkozik. A felsorolt városi funkciók közül karikázza be a városképző funkciót.

Pojem / Fogalom: _____

MESTOTVORNA FUNKCIJA / VÁROSKÉPZŐ FUNKCIÓ:

trgovina z živili
élelmiszerbolt

javni mestni promet
városi tömegközlekedés

ipar
ipar

komunalne storitve
közmujszolgáltatások

(2 točki/pont)

2. Obkrožite črki pred trditvama, ki veljata za razložena naselja.

Karikázza be a két olyan állítás előtti betűt, amely a szétszórt településekre vonatkozik.

- A Značilna so za slemena obpanonskih gričevij.
Ezek jellemzők a szubpannon dombvidék gerinceire.
- B Nastala so kot posledica suburbanizacije.
A szuburbanizáció következménye.
- C Nimajo povsem značilnega središča.
Nincs teljesen jellegzetes központjuk.
- D Glavni vir dohodka prebivalstva je živinoreja.
Az állattenyésztés a lakosság fő bevételi forrása.
- E Včasih jih imenujemo tudi dolge vasi.
Néha hosszú falvaknak is nevezzük őket.

(2 točki/pont)

3. S pomočjo besedila in slike 4 v barvni prilogi opišite dva razmestitvena dejavnika, ki sta odločilno vplivala na gradnjo obrata na sliki.

A szöveg és a Színes mellékletben található 4. sz. kép segítségével írja le azt a két telepítő tényezőt, amelyek döntő hatással voltak az képen látható üzem felépítésére.

Nemško podjetje Carthago, d. o. o., z več kot 800 zaposlenimi spada med večje zasebne delodajalce v Sloveniji. Nenehni širitvi uspešnega obrata v Odrancih je sledil še en korak, gradnja novega obrata v Ormožu. V ospredju bo proizvodnja priljubljenega kombija malibu van, ki spada med pionirje med komfortnimi predelanimi kombiji.
A német Carthago, d.o.o. több mint 800 alkalmazottal Szlovénia egyik legnagyobb magánmunkáltatója. A sikeres odranci üzem folyamatos bővítését egy újabb lépés követte, egy új üzem építése Ormožban. A hangsúly a népszerű malibu furgon gyártásán lesz, amely a komfortossá alakított furgonok egyik úttörője.

(Prirejeno po: www.prelkija-on.net/lokalno/30483/tako-nastaja-nova-tovarna-v-ormozu.html. Pridobljeno: 23. 8. 2023.)

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

4. Opišite dve gospodarski posledici in okoljsko posledico (razen onesnaževanja) obratovanja tovarne v pokrajini, ki jo prikazuje slika 4 v barvni prilogi.

Írjon le egy gyár működtetésének két gazdasági és egy környezeti következményt (a környezetszennyezésen kívül) a Színes melléklet 4. sz. képén látható tájban.

Gospodarski posledici / Gazdasági következmények:

1 _____

2 _____

Okoljska posledica / Környezeti következmény:

(2 točki/pont)

5. Posledica suburbanizacije v primestnih naseljih je večje število prebivalcev. Pojasnite še eno demografsko posledico suburbanizacije v teh naseljih.

A szuburbanizáció a külvárosi településekben nagyobb számú lakosságot eredményez. Magyarázza meg a szuburbanizáció egy másik demográfiai következményét ezeken a településeken.

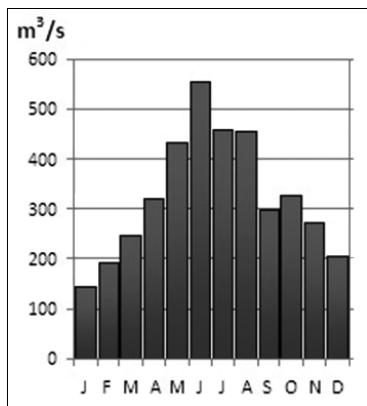
(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Imenujte rečni režim, ki je prikazan na sliki 1, in eno izmed velikih slovenskih pokrajinskih enot (makroregij), kjer teče reka s takim rečnim režimom.

Nevezze meg az 1. sz. képen látható vízjárást és az egyik nagy szlovén tájegységet (makrorégiót), ahol egy ilyen vízjárással rendelkező folyó található.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: <https://eucbeniki.sio.si/geo9/2603/index8.html>. Pridobljeno: 1. 9. 2023.)

Rečni režim / Vízjárás: _____

Pokrajina / Táj: _____

(2 točki/pont)

7. Imenujte hidrografski pojem, s katerim označujemo spodaj naštetá območja. Opišite pozitivno hidrografsko značilnost tovrstnih pokrajin.

Nevezze meg az alábbiakban felsorolt területeken használt hidrográfiai kifejezést. Írja le e tájak pozitív hidrográfiai jellemzőjét.

Ljubljansko barje Sečoveljske soline mrtvice ob Muri Cerkníško polje pohorska barja
A Mura folyó holtágai

Ime / Név: _____

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

8. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama o vodovju Slovenije.

Karikázza be Szlovénia vizeire vonatkozó két helyes állítás előtti betűt.

- A Reke, ki imajo dežni rečni režim, imajo največ vode v jesensko-zimskem času, najmanj pa poleti.
A pluvialis vízjárású folyóknak ősszel és télen van a legtöbb vizük, nyáron pedig a legkevesebb.
- B Skalno vodo v Sloveniji najdemo izključno v Dinarskokraških pokrajinah.
Szlovéniában részvizet kizárólag a Dinári-karsztvidéken találhatunk.
- C Visokogorska jezera so rezultat delovanja ledenikov in korozije.
A magashegyi tavak a gleccserek és a korrózió eredményei.
- D Slovenske reke pripadajo jadranskemu in črnorskemu porečju.
Szlovénia folyói az Adria- és a Fekete-tenger vízgyűjtő területéhez tartoznak.

(2 točki/pont)

9. Pojasnite stopnjo slanosti slovenskega morja. / *Magyarázza meg a szlovén tenger sótartalmát.*

(2 točki/pont)

10. Pojasnite, kako se bo najverjetneje preoblikoval del rečnega brega, ki je na sliki 5 v barvni prilogi označen s črko A.

Magyarázza meg, hogy a folyópartnak a Színes melléklet 5. sz. képén A betűvel jelölt része várhatóan hogyan fog átalakulni.

(2 točki/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

11. Med naštetimi dejavniki obkrožite tistega, ki najbolj omejuje kmetijstvo v Sloveniji, in imenujte prevladujočo rabo tal (zemljiško kategorijo) v Sloveniji.

Az alábbi tényezők közül karikázza be azt, amelyik leginkább korlátozza a mezőgazdaságot Szlovéniában, és nevezze meg az uralkodó földhasználatot (földkategóriát) Szlovéniában.

sušnost tal
a talajszárazság

podnebje
éghajlat

relief
domborzat

Raba tal / Földhasználat: _____

(2 točki/pont)

12. Kmetijstvo je pomembno za proizvodnjo hrane. S pomočjo slike 6 v barvni prilogi opišite še dve pozitivni družbenogeografski posledici kmetijstva v pokrajini.

A mezőgazdaság fontos az élelmiszertermelés szempontjából. A Színes mellékletben található 6. sz. kép segítségével írja le a mezőgazdaság még két további pozitív társadalomföldrajzi következményét a tájban.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

13. Imenujte reliefno obliko na sliki 7 v barvni prilogi in obliko kmetijstva z vidika vloženega kapitala, ki prevladuje v pokrajini, kjer so take reliefne oblike zelo pogoste.

Nevezze meg a Színes melléklet 7. sz. képén látható domborzati formát és a mezőgazdaságnak azt a formáját a befektetett tőke szempontjából, amely egy olyan tájban uralkodik, ahol az ilyen domborzati formák nagyon gyakoriak.

Reliefna oblika / Domborzati forma: _____

Oblika kmetijstva / A mezőgazdaság formája: _____

(2 točki/pont)

14. Na sliki 8 v barvni prilogi so s črkami A, B in C označeni klimogrami treh slovenskih krajev. Ob vsaki črki klimograma v preglednici navedite najbolj primerno zemljiško kategorijo (rabo tal), tako da uporabite vse tri zemljiške kategorije in pri vsakem klimogramu napišete le eno kategorijo.

A Színes mellékletben található 8. sz. képen az A, B és C betűk három szlovéniai hely klimatogramját jelölik. A táblázatban a klimatogram minden egyes betűje mellett jelölje meg a legmegfelelőbb földkategóriát (földhasználatot) úgy, hogy mindhárom földkategóriát használja fel, és minden klimatogramhoz csak egy kategóriát írjon.

Izбирajte med: vinogradi, travniki in pašniki, oljčniki.

Válasszon a következők közül: szőlőültetvények, rétek és legelők, olajfaligetek.

Črka klimograma A klimatogram betűje	Zemljiška kategorija (raba tal) Földkategória (földhasználat)
A	
B	
C	

(2 točki/pont)

15. Pojasnite dve družbenogeografski oviri za razvoj slovenskega kmetijstva v primerjavi s kmetijsko najbolj razvitimi državami Evropske unije.

Magyarázza meg a szlovén mezőgazdaság fejlődésének két társadalomföldrajzi akadályát az Európai Unió mezőgazdaságilag legfejlettebb országaihoz képest.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

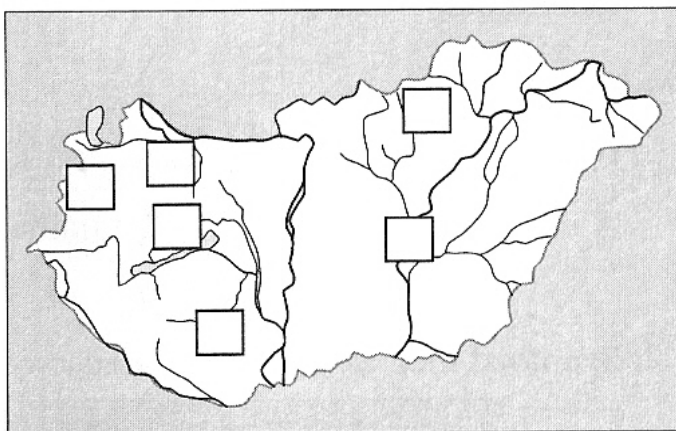

Magyarország 1 / Madžarska 1

16. Magyarországon hat nagytájat különböztetünk meg. Írja ezek számát a 2. sz. képen található térkép megfelelő négyzeteibe.

Madžarska ima šest makroregij. Ustrezne številke makroregij vpišite v kvadratke na zemljevidu na sliki 2.

- 1 Kisalföld
- 2 Északi-középhegység
- 3 Dunántúli-dombság
- 4 Alföld
- 5 Dunántúli-középhegység
- 6 Alpokalja

2. sz. kép / Slika 2

(2 pont/točki)

17. Olvassa el az állításokat, és húzza alá a helyes válaszokat.

Preberite naslednje povedi in podčrtajte pravilne odgovore.

Magyarország leghosszabb folyószakasza a / Najdaljši tok reke na Madžarskem ima:

Duna/Donava Dráva/Drava Tisza/Tisa

Magyarország legmagasabb pontja ebben a hegységben van / Najvišja točka na Madžarskem je v gorovju:

Mecsek Mátra Bakony

Ez az ország legszélsőségesebb éghajlatú nagytája / Največje podnebne skrajnosti ima makroregija:

Alpokalja Kisalföld Alföld

(2 pont/točki)

18. *Magyarázza meg, hogy a 3. sz. képen látható folyót miért nevezik „szőke” Tiszának.*

Pojasnite, zakaj reko na sliki 3 imenujejo „plavolasa” Tisa.

3. sz. kép / Slika 3

(Vir: <http://szatmartour.hu/latnivalok/tisza-folyo-es-arterulete-kisar/>. Pridobljeno: 21. 4. 2019.)

Magyarázat / Pojasnitev: _____

(2 pont/točki)

19. *A lassan kanyargó Tisza szabályozásának tervét már a 19. század közepén elkészítették. Röviden írja le a szabályozás egy pozitív és egy negatív következményét.*

Načrte za regulacijo počasi vijugajoče se Tise so izdelali že v 19. stoletju. Na kratko opišite eno pozitivno in eno negativno posledico regulacije.

Pozitív következmény / Pozitivna posledica: _____

Negatív következmény / Negativna posledica: _____

(2 pont/točki)

20. *A Tisza az Alföld fő folyóvize. Nevezze meg e táj eredeti növényzetét, és írja le, hogy mi jellemzi a táj mai arculatát.*

Tisa je glavni vodotok pokrajine Alföld. Napišite, kakšno rastlinstvo je poraščalo to pokrajino v preteklosti in kaj je značilno za današnjo podobo pokrajine.

Eredeti növényzet / Prvotno rastlinstvo: _____

A táj mai arculata / Današnja podoba pokrajine: _____

(2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

21. Nézze meg a Színes melléklet 9. sz. képét, és oldja meg a feladatot. A demográfiai átmenet elmélete azt ábrázolja, hogy a természetes népességszám a történelem folyamán nagy változásokon ment át. A modell szerint az emberiség fejlődésében négy lépés létezik. Írja az állítások előtti vonalra 1-től 4-ig a számokat úgy, hogy a lépések megfelelő sorrendben legyenek. Az 1-es szám a legrégebbi, a 4-es szám pedig a legutóbbi fejlődési szakaszt jelöli.

Oglejte si sliko 9 v barvni prilogi in rešite nalogo. Teorija demografskega prehoda ponazarja, da se je naravno gibanje prebivalstva skozi človeško zgodovino precej spreminjalo. Model loči štiri faze razvoja človeštva, pri čemer številka 1 predstavlja najstarejšo, številka 4 pa najmlajšo fazo razvoja. Na črto pred vsako trditev napišite številko ustrezne faze razvoja.

_____ *A népesség száma gyorsan növekszik, hisz a halálozási arány csökken, a születési arány viszont magas. Napjainkban a fejlődő országok többségére ez a lépés jellemző.*

_____ Število prebivalstva hitro narašča, saj mortaliteta upada, nataliteta pa je visoka. Danes je ta faza značilna za večino držav v razvoju.

_____ *A népességszám növekedése megáll, esetleg még csökkenhet is.*

_____ Naraščanje števila prebivalstva se ustavi, mogoče celo upada.

_____ *Magas a születési és a halálozási arány, a népesség száma alig változik. Ma már csak néhány őserdei törzsre jellemző.*

_____ Visoki nataliteta in mortaliteta, število prebivalstva se komaj spreminja. Danes je ta faza značilna le za nekatera plemena v pragozdu.

_____ *A halálozási arány egyre alacsonyabb, a születési arány is fokozatosan csökken. A népesség száma lassan növekszik, illetve stagnál.*

_____ Mortaliteta upada, tudi nataliteta se postopno zmanjšuje. Število prebivalstva le počasi narašča oziroma stagnira.

(2 pont/točki)

22. Karikázza be az IGEN szót, ha igaz az állítás, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

IGEN NEM *Szlovénia és Magyarország lakosságára a demográfiai átmenet negyedik lépése jellemző.*

DA NE *Za prebivalstvo Slovenije in Madžarske je značilna četrta faza demografskega prehoda.*

IGEN NEM *Ha a halálozások száma meghaladja a születéseket, akkor a népesség természetes fogyásáról beszélünk.*

DA NE *Če je mortaliteta višja od natalitete, število prebivalstva upada.*

IGEN NEM *Az egyenletes természetes szaporodás következménye a népességrobbanás.*

DA NE *Demografska eksplozija je posledica enakomernega naravnega prirastka.*

IGEN NEM *Leggyorsabban a gazdaságilag legfejlettebb országok népessége növekszik.*

DA NE *Najhitreje narašča število prebivalstva v gospodarsko najrazvitejših državah.*

(2 pont/točki)

23. Nézze meg a Színes melléklet 10. sz. képét, majd nevezzen meg két legsűrűbben lakott területet és két legritkábban lakott területet Magyarországon.

Ogledajte si sliko 10 v barvni prilogi ter naštejte dve najgosteje in dve najredkeje naseljeni pokrajini na Madžarskem.

Legsűrűbben lakott terület / Najgosteje naseljena pokrajina:

1 _____

2 _____

Legritkábban lakott terület / Najredkeje naseljena pokrajina:

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

24. Nevezzen meg két ritkán lakott területen működő gazdasági ágazatot.

Navedite dve gospodarski panogi na redko poseljenih področjih.

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

25. Magyarországon több nemzetiség is él.

Na Madžarskem živi več narodnosti.

Melyik magyarországi őshonos nemzetiség él a Dráva és a Mura mentén?

Katera avtohtona narodnost živi ob Dravi in Muri?

Melyik nagytájban, illetve annak régiójában él az őshonos szlovén nemzetiség?

V kateri makroregiji oziroma njeni pokrajini živi avtohtona slovenska narodnost?

Nagytáj / Makroregija: _____

Régió / Pokrajina: _____

(2 pont/točki)

Prazna stran

Üres oldal

M 2 5 1 5 0 1 5 2 M 1 5

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

M 2 5 1 5 0 1 5 2 M 1 7

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: www.carthago.com/slo/o-skupini-carthago/ormoz. Pridobljeno: 5. 2. 2024.)

Slika 5 / 5. sz. kép

(Vir: Arhiv DPK SM za geografijo)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 6 / 6. sz. kép: Kmetijska pokrajina v Obpanonski Sloveniji

(Vir: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1: geografija za 3. letnik gimnazij, str. 90. Modrijan. Ljubljana)

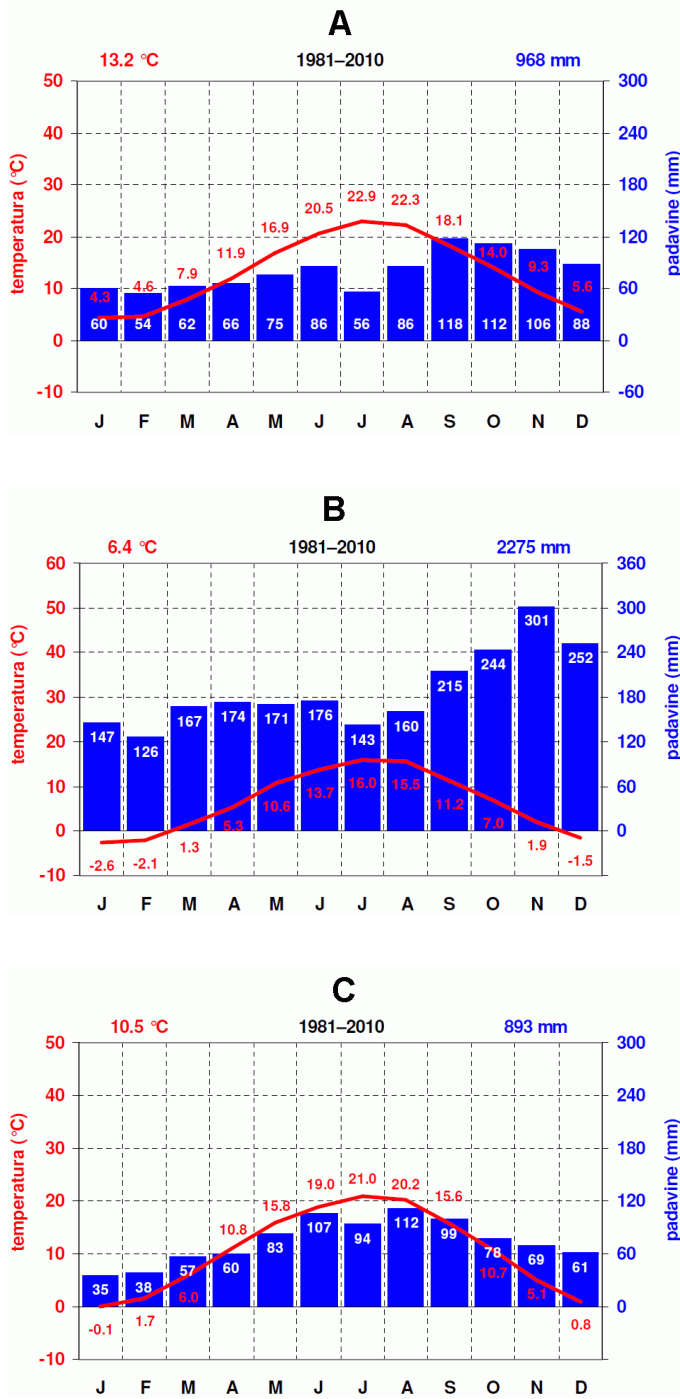

Slika 7 / 7. sz. kép

(Vir: www.google.com/search?q=vrt%C4%8Da&tbm=isch&chips=q:...Da,online_chips:...SGovMK90bMQ%3D&hl=sl&sa=X&ved=2ahUKEwi7yKXqoJOCAXBmScCHajDjsQ4IYoAXoECAEQNg&biw=1730&bih=828#imgrc=xGx0rzAvakjrpM. Pridobljeno: 3. 10. 2023.)

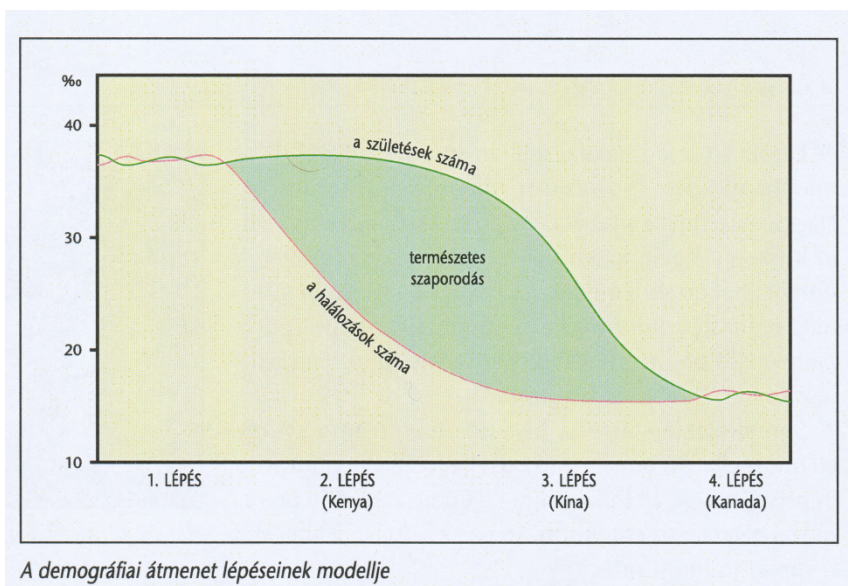

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

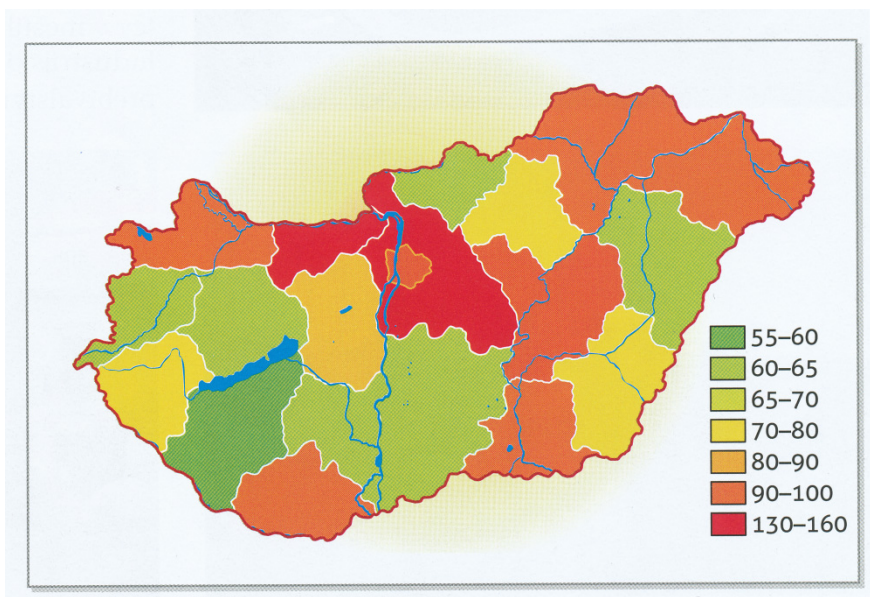
Slika 8 / 8. sz. kép

(Prirejeno po: <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/diagrams/climographs/>. Pridobljeno: 3. 10. 2023.)

9. sz. kép / Slika 9

(Vir: Senegačnik, J., Drobňjak, B., 2008: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, 2. del, str.143. Modrijan. Ljubljana)

10. sz. kép / Slika 10

(Vir: Hozjan, B., 2012: Naravno- in družbenogeografske značilnosti Madžarske, str. 23. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Ljubljana)